

اولویت های سرمایه گذاری در صنعت نفت و گاز کشور

مجتبی پیاب

انتشارات گنج علم

بهار ۱۳۹۶

سرشناسه : پیاب، مجتبی، ۱۳۶۵ -
 عنوان و نام پدیدآور : اولویت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز کشور / مؤلف مجتبی پیاب؛ ویراستار سعید طاووسی.
 مشخصات نشر : شیراز: گنج علم، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۱۰۹ص.
 شابک : 978-600-97611-4-2 ۱۸۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۰۳.
 موضوع : نفت -- ایران -- صنعت و تجارت
 موضوع : Petroleum industry and trade -- Iran
 موضوع : گاز -- ایران -- صنعت و تجارت
 موضوع : Gas industry -- Iran
 موضوع : سرمایه‌گذاری خارجی -- ایران
 موضوع : Investments, Foreign in Iran
 موضوع : سرمایه‌گذاری -- ایران
 موضوع : Investments -- Iran
 رده بندی کنگره : HD۵۹۶۹۱۱۶۶ پ ۱۱۵۳ /
 رده بندی دیویی : ۲۷۲۸۱۰۹۵۵/۳۳۸
 شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۹۵۳۶۴

اولویت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز کشور

مجتبی پیاب

ناشر: گنج علم
 چاپ اول: بهار ۱۳۹۶
 ویراستار: سعید طاووسی
 صفحه آرا: گلنوش پروسان
 طراح جلد: مریم مظفری
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

«کلیه حقوق چاپ و نشر محفوظ و متعلق به ناشر است.»

آدرس: شیراز- پارامونت، ابتدای خ قصردشت، کوچه ۱، پلاک ۱ انتشارات گنج علم

تلفن: ۰۷۱۳۲۳۰۴۰۱۷

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش و عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست فصول و مندرجات آنها

۷	مقدمه
۱۷	نفت از پیدایش تا سرمایه گذاری
۱۷	نفت و شیوه تشکیل آن
۱۹	واژه‌ها و اصطلاحات نفتی
۲۱	اهمیت نفت در دنیای امروز
۲۲	نایه گذاری صنعت نفت
۲۴	گذشته تاریخی نفت در ایران
۲۵	ملی شدن صنعت نفت ایران
۲۶	سازمان ارسک و عضویت ایران
۲۸	اهداف و سیاستهای بخش نفت و گاز کشور
۳۳	جایگاه ایران در بازار نفت و گاز جهان
۳۶	مصرف نفت و گاز در ایران
۳۷	ضرورت و اهمیت سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز
۳۹	بررسی مزیت‌های صنعت نفت و گاز ایران برای سرمایه‌گذاری
۴۰	بررسی سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت نفت ایران
۴۱	فاکتورهای مهم جهت سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز ایران
۴۲	شرایط کشور برای جذب منابع مالی در صنعت نفت
۴۳	موانع جذب سرمایه‌های داخلی و خارجی
۴۶	مزیت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز
۴۷	عوامل موثر بر جذب سرمایه در صنعت نفت و گاز
۵۰	سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز بعد از انقلاب اسلامی
۵۲	توازن میان درون‌نگری و برون‌نگری در صنعت نفت

۵۵ ————— روشهای تامین سرمایه داخلی و خارجی در صنعت نفت و گاز

۵۵ ————— روشهای تامین منابع مالی داخلی

۵۵ ————— روشهای تامین منابع مالی کوتاه مدت

۵۷ ————— روشهای خارجی تامین منابع مالی

معرفی و بررسی طرح ها ، برنامه ها و سیاستهای اولویت دار صنعت

۷۷ ————— نفت و گاز کشور

۱۰۱ ————— جمع بندی

۱۰۵ ————— منابع

مقدمه

اهمیت نفت در دنیای امروز بر هیچ کس پوشیده نیست. نفت و فرآورده‌های آن امروز بیش از ۶۵ درصد احتیاجات صنعتی به مصارف انرژی را تامین می‌کند. این میزان برای کشورهای نفت‌خیزی همچون ایران به بیش از ۹۰ درصد می‌رسد. نفت روزه را این که منبع تامین انرژی در دنیای امروز است، نقش مهمی نیز در تعیین میزان قدرت ملی و اعتبار بین‌المللی کشورهای مختلف ایجاد می‌کند. به همین علت است که قدرت‌های بزرگ جهانی از بدو پایه‌گذاری صنعت نوین نفت، همواره با بهره‌گیری از ابزار مختلف، تلاش کرده‌اند ذخایر نفت و ساز کارهای مبادله آنجا در بازار جهانی تحت کنترل خود قرار دهند. و با دست کم بر آن تاثیر بگذارند. منابع عظیم نفت و گاز، زمینه بالقوه عمده‌ای را برای ارتقای قدرت و اعتبار ملی کشورهای نفت‌خیز فراهم آورده است. متأسفانه ایران از جمله کشورهایی است که با وجود تلاش‌ها و مبارزات بسیار، هنوز موفق به پایه‌ریزی و اجرای یک استراتژی موفق در این زمینه نشده است.

نفت در حدود یکصد و پنج سالی که از پایه‌گذاری صنعت آن در ایران می‌گذرد، با حیات اقتصادی و سیاسی ایرانیان گره خورده است و مسیر توسعه کشور و ارتقای قدرت ملی ایران نیز، از درون این بخش می‌گذرد. به عبارت دیگر با توجه به ظرفیت‌های عظیم ایران در بخش انرژی و وجود منابع عظیم نفت و گاز در کشور، یکی از شروط و زمینه‌های توسعه کشور، ارتقای جایگاه ایران در بازار جهانی نفت و گاز است. ایران با قرار داشتن بر بستر عظیم از منابع انرژی به‌ویژه نفت و گاز و نیز با بهره‌مندی از جغرافیای سیاسی و اقتصادی خود از موقعیتی ارزشمند و کم‌نظیر در جهان برخوردار است. داشتن نقش اساسی در تامین انرژی جهان که ضامن درآمدهای کافی برای توسعه کشور باشد امنیت ملی کشور را نیز تضمین خواهد کرد. افزایش میزان صادرات نفت به توان تولید و افزایش ضریب بازیافت از مخازن نفت بستگی

دارد و قیمت نفت نیز در بازارهای جهانی با توجه به عوامل بنیادین بازار و مسائل سیاسی تعیین می‌شود؛ بنابراین برای افزایش درآمدهای نفتی، سیاست‌ها و راهکارهایی باید به اجرا گذاشته شود که برآیند این سیاست‌ها، با هم افزایی بتواند حداکثر انتفاع از ثروت نفت را به دنبال داشته باشد.

سرمایه‌گذاری نوسان‌ترین جزء از مخارج کل است که در اقتصاد کلان مورد بررسی قرار می‌گیرد. سرمایه‌گذاری فرآیندی است که در آن کالاهای سرمایه‌ای برای تولید کالا و خدمات دیگر به کار می‌رود. سرمایه‌گذاری در حقیقت مربوط به افزایش ذخیره‌های کالا و امکانات سرمایه‌ای تولیدی یک جامعه است. معمولاً یک جامعه برای سرمایه‌گذاری باید پس اندازهای خود را تجهیز کند و قسمتی از تولید دوره‌ی فعلی خود را مصرف نکرده و برای ساختن ظرفیت‌های تولیدی به کار ببرد تا در دوره‌های آینده امکانات مصرف بیشتری فراهم گردد. مطالعه سرمایه‌گذاری به دلیل نقش دوگانه‌ای که در اقتصاد ایفا می‌کند، اهمیت است از یک سو بخش بزرگی از مخارج کل را شامل می‌شود و بدین وسیله تغییر آن اثر قابل توجهی بر تقاضای می‌گذارد و از سوی دیگر نقش مهمی بر عرضه بر می‌دارد زیرا سرمایه‌گذاری بیانگر افزایش موجودی سرمایه است.

نفت و گاز تامین‌کننده‌ی بخش قابل توجهی از درآمد ارزی کشور هستند و از این رو اهمیت انکارناپذیری در اقتصاد ملی دارند. بهره‌برداری از این راج صحیح از این منابع کل تولیدات نفت کشور و در نتیجه درآمد حاصل از آن را افزایش می‌دهد. این مهم نیازمند شیوه‌های مناسب جهت تامین مالی مطمئن و کافی برای احکامات توسعه‌ی میادین استخراج بهینه در طول عمر مخزن و بهره‌برداری با حداکثر رایی فنی و اقتصادی است. بدیهی است تامین مالی از طریق مختلف از جمله بدهی خارجی، استفاده از پس انداز داخلی، جذب سرمایه‌های خارجی امکان‌پذیر می‌باشد. اما اگر بپذیریم که پس اندازهای داخلی کشورهای در حال توسعه، قادر به پوشاندن شکاف بین سرمایه‌گذاری و پس انداز نباشند و بازارهای سرمایه و سهام آنها نیز در مراحل ابتدایی قرار داشته و از ثبات کامل برخوردار نباشند در آن صورت باید در جهت استفاده از روش‌های جذب سرمایه‌ی خارجی قدم برداشت.

یکی از مهم‌ترین روش‌های تامین منابع لازم برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت پس‌انداز داخلی است که می‌تواند از طریق سیستم بانکی یا بازارهای مالی وارد جریان کار و چرخه‌ی تولید شود و به‌صورت فزاینده درآمد مالی را افزایش دهد. درواقع پس‌انداز ملی بهترین منبع سرمایه‌گذاری در صنعت نفت به‌حساب می‌آید چراکه هزینه‌ی سرمایه‌ی آن برای اقتصادملی درپایین‌ترین سطح قراردارد. اما در اکثر کشورهای درحال توسعه ازجمله ایران به واسطه‌ی پایین بودن سطح درآمدها، حجم پس‌اندازملی درسطح پایین بوده و اگر پس‌اندازی هم صورت گیرد غالباً دربخش‌های غیر تولید اقتصادی بوده و در نهایت به تشکیل سرمایه منجر نخواهد شد. به همین دلیل غالباً کشورهای درحال توسعه باکمبود منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در بخش نفت مواجه هستند.

بنابراین بین‌گفته‌ها کشورهای ازجمله ایران برای جبران کمبود سرمایه منابع مالی مورد نیاز خود، به جلب سرمایه‌های خارجی و مشارکت خارجی‌ان در فعالیت‌های تولیدی وزیر بنایی از سرمایه نفت، نیازمندند. ارزیابی و انتخاب شیوه‌های تامین مالی خارجی مناسب برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مختلف صنعت نفت کشور از مسائل ضروری صنعت نفت کشور است.

آمار غیررسمی نشان می‌دهد حدود ۹۰ درصد ذخایر نفتی کشور در میادین نفت خیز جنوب قراردارند اما حدود ۸۰ درصد ذخایر این مناطق در ۸ میدان عظیم نفتی است و بیش از ۸۰ درصدکل تولیدات مناطق نفت‌خیز جنوب نیز از همین ۸ میدان تامین می‌شود. این میادین شامل میادین اهواز، گچساران، مارون، فاجاری، کرنج، رگ سفید، بی‌بی حکیمه و کوپال است.

سرمایه‌گذاری درسالهای پس از انقلاب و جنگ طی چند سال عملاً متوقف شد. پس از آن محدودیت‌های قانونی در داخل کشور و فشارها و تحریم‌های خارجی نیز موانع قابل‌توجهی در خصوص جذب سرمایه‌گذاری خارجی در این بخش ایجاد کرد. با توجه به وابستگی شدید اقتصاد ایران به نفت و اهمیت استراتژیک آن در معاملات سیاسی و اقتصادی جهان و مشترک بودن بسیاری از میادین نفت و گاز کشور با همسایگان خارجی و همچنین ضرورت افزایش ضریب بازیافت از میادین قدیمی که

دچار افت تولید شده‌اند نیاز به منابع عظیم مالی و فناوری پیشرفته برای توسعه سریع میادین مشترک و برداشت حداکثری از آن‌ها و جبران افت تولید و افزایش ضریب بازیافت میادین قدیمی، در صنعت نفت و گاز کشور به شدت احساس می‌شود؛ اما از آنجا که ایران برای کاهش وابستگی به درآمد نفت تلاش کرده و درصدد اجرای برنامه‌های توسعه متوازن است و از همه مهم‌تر با مشکلات عدیده اقتصادی درگیر است، امکان سرمایه‌گذاری مستقیم و ملی را در صنعت نفت خود برای افزایش تولید ندارد بنابراین به علت عدم تکافوی منابع مالی و تکنولوژی داخلی، جذب سرمایه‌گذاری‌های مؤسسات مالی خارجی و استفاده بهینه از این منابع ضروری و لازم به نظر می‌رسد. بهره‌گیری از قراردادهای نفتی مناسب یکی از راه‌های نیل به اهداف فوق است.

در حال حاضر ایران با داشتن حدود ۱۰۰ میلیارد بشکه ذخایر نفتی موجود و حدود ۲۳ تریلیون مترمکعب گاز طبیعی موجود یکی از کشورهای بزرگ تولیدکننده انرژی جهان است. براساس این مباد را بلای سیاه می‌دانند و سرمایه‌گذاری در این بخش را به‌منزله ضرر و زیان به‌ممنعت می‌دانند، برخی دیگر آن را طلای سیاه می‌دانند و ثروت نفت را یک مزیت فوق‌العاده اقتصادی برای کشور تلقی می‌کنند. برخی از حضور شرکت‌های غیر ایرانی در بخش انرژی استقبال می‌کنند.

طراحی، تهیه و تنظیم متون قراردادهای نفتی در وهله اول مستلزم ارائه تعریف درستی از مبانی تشکیل‌دهنده یک قرارداد نفتی هست. ساختار یک قرارداد نفتی را می‌توان از نظر مضامین و پی‌ریزی اصول و مبانی انجام فرآیندهای سرمایه‌گذاری، از جنبه‌های مختلف مالی و اقتصادی فنی و ساختارهای مناسب عملیاتی و همبست‌حقوقی و قانونی ملاحظه کرد. بنابراین برای پی‌ریزی قراردادهای نفتی در مراحل مختلف عملیاتی (اکتشافی، ارزیابی، توسعه‌ای، تولید و همبست‌طور طرح‌های بهبود و افزایش نرخ بازدهی آن و نهایتاً بستار)، ابتدا لازم است فرمول مالی و اقتصادی قراردادهای مذکور بر مبنای اصول علمی و عرف جاری در صنعت نفت و گاز بین‌الملل به درستی تبیین شود. فرمول اقتصادی در قراردادهای مورد بحث در واقع اساس و ستون‌های روابط تجاری بین شرکت‌های نفتی سرمایه‌گذار و کشور مالک ذخایر هیدروکربنی را بنا می‌

گذارد. از این رو ناگزیر باید به سراغ علم اقتصاد رفت و مفاهیم مورد نیاز برای تعریف فرمول درست انجام معاملات نفتی را براساس اصول و قواعد این علم استخراج نمود.

از زمانی که در سال ۱۹۰۸ میلادی اولین چاه نفتی در مسجدسلیمان کشف شد تا حال حاضر، قوانین و قراردادهای نفتی متفاوتی که منتج از این قوانین بود، شکل گرفته است. کشورهای نفت خیز و در کل هر کشوری برای منابع طبیعی خود قانونی دارد که این قانون خط و مشی دخل و تصرف در منابع طبیعی آن کشور را معین می کند. این قانون معمولاً حدود و ضوابط ورود به حیطه اکتشاف و واگذاری، حق بهره برداری و خصراً شروط لازم برای صدور مجوز سرمایه گذاری را مشخص می کند.

قراردادهای نفتی در ایران، در طول تاریخ همواره موضوع مناقشات فراوانی بوده است. زمان انعقاد قراردادهای نفتی در ایران از قراردادهای امتیازی آغاز می شود، اما پس از ملی شدن صنعت نفت و پایان دوره ی قراردادهای امتیازی با تصویب اولین قانون نفت در سال ۱۳۳۷، قراردادهای مشارکتی تجویز می شود. در ادامه قانون نفت دوم در سال ۱۳۵۳ به تصویب می رسد و به صراحت انعقاد قراردادهای مشارکتی را ممنوع اعلام می کند و قراردادهای اجاره ای یا همان پیمانکاری را در دستور کار خود قرار می دهد. پس از انقلاب اسلامی، قانون نفت ۱۳۶۶ تصویب می شود. در واقع این قانون، قانون نفت ۱۳۵۳ را به طور کامل فسخ نموده و فقط در موارد تناقض، قانون نفت ۱۳۶۶ اعمال می شود و در این قانون روش قراردادی پیمانکاری یا خدماتی همچنان قابل انعقاد است، در سال های بعد با استتباب در فواید ۱۳۵۳ و ۱۳۶۶ قراردادهای موسوم به بیع متقابل در کشور شایع شد که نوعی قرارداد خدماتی محسوب می شود.

امروزه در دنیای تجارت بین الملل، انواع قراردادهای نقش اساسی را ایفا می کند و با توجه به نیاز روز افزون صنایع به انرژی نفت و گاز، اهمیت قراردادهای نفت و گاز، دوچندان می شود. از طرفی کشف، استخراج، تولید و بهره برداری از نفت، مستلزم صرف هزینه های هنگفت و گزاف است و همچنین این صنعت در بخش بالادستی با چالش های متعددی از جمله نیاز به افزایش تولید نفت، دسترسی به ذخایر جدید نفتی،

مدیریت سیر نزولی ذخایر میادین قدیمی، حفظ و ارتقای دانش فنی روبروست. در این میان امکان بهره‌برداری حداکثری از امکانات موجود، تشویق، جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی در فعالیت‌های بالادستی نفت و گاز به‌ویژه در میادین مشترک و پروژه‌های اکتشافی باید از اهداف ویژه کشور و صنعت نفت باشد. لذا جهت حفظ و صیانت هرچه بیشتر از مخازن نفت و گاز کشور و افزایش ضریب بازیافت، انتقال و به‌کارگیری فن‌آوری‌های جدید در مدیریت و بهره‌برداری بهینه از میادین نفت و گاز، انعقاد قراردادهایی که طی آن تعادل مناسبی میان منافع مذکور برقرار سازد، حائز اهمیت است و قراردادی مطلوب است که به‌آسانی اجرا شود و این امر هنگامی حاصل می‌شود که قرارداد به‌شماره متوازن و متعادل، حقوق و منافع طرفین را تامین و ریسک‌های آن‌ها را تریب می‌کند.

عوامل مؤثر در انتخاب نوع قرارداد مناسب برای طرح‌های توسعه اقتصادی به‌ویژه در صنایع بالادست نفت را می‌توان به دودسته عوامل داخلی و خارجی تقسیم می‌شود. این عوامل عبارتند از:

عوامل سیاست‌گذاری و ساختار اقتصادی کشور میزبان، عوام جغرافیایی و سیاسی، حقوقی و فرهنگی و قانونی و عوامل تشویقی و حمایتی از سرمایه‌گذاران. موانع و سدهایی که این عوامل بر سر راه جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به وجود آورده‌اند را باید برداشت و زمینه را برای ورود سرمایه به اجرای طرح‌ها و پروژه‌های صنعت نفت مساعد کرد.

اکثر موانعی که بر سر راه سرمایه‌گذاری خارجی در کشور وجود دارد، در حقیقت شامل سرمایه‌گذاری داخلی بوده و ضروری است قبل از توجه به منابع سرمایه‌گذاری خارجی، موانع سرمایه‌گذاری داخلی را برطرف کنیم تا ایرانیان بتوانند چندین میلیارد دلار ارز خارجی را که به‌صورت اسکناس، بلا استفاده نزد خود دارند در صنعت نفت کشور سرمایه‌گذاری کنند.

از اختلاف نظرهای قابل ملاحظه می‌توان به روشهای قراردادی تامین منابع مالی و سرمایه‌گذاری از منابع مالی داخلی یا خارجی، واگذاری عملیات پیمانکاری و اجرای پروژه‌های بخش بالا دست و پایین دست صنعت نفت و گاز کشور به شرکتهای

پیمانکار داخلی یا خارجی، اولویت بندی اجرا و توسعه طرح ها و پروژه های بخش بالا دست یا میان دست و پایین دست صنعت نفت و گاز و اولویت بندی سرمایه گذاری و اجرای پروژه های نفت و گاز در میادین مستقل داخلی و یا میادین مشترک مرزی با همسایگان اشاره کرد.

از آنجاکه بسیاری از میادین نفت و گاز ایران در نیمه دوم عمر خود هستند و نیاز به عملیات ازدیاد برداشت دارند تا افت تولید جبران شود و همچنین در بسیاری از میادین نفت و گاز با کشورهای همسایه دارای منافع مشترک هستیم که فاقد رژیم حقوقی مناسب برای برداشت عادلانه در این میادین هستیم و این کشورها سرمایه گذاری هنگفتی را در این میادین با مشارکت سرمایه گذاری خارجی انجام داده اند و در زمینه توسعه و بهره برداری از این میادین بسیار جلوتر از ایران هستند و ایران به خاطر کمبود منابع مالی دولتی و ضعف تکنولوژی داخلی نتوانسته به طور مناسبی در زمینه توسعه و بهره برداری از این میادین گام بردارد و همچنین در بخش پایین دست صنعت نفت و گاز به علت کمبود منابع مالی با مشکلات خام فروشی و عدم احداث طرح های پتروشیمی و الایشگاهی و ایجاد ارزش افزوده برای اقتصاد کشور روبرو هستیم و از طرفی در زمینه جذب سرمایه گذاری خارجی هم با محدودیت ها و موانع داخلی و خارجی روبرو هستیم که بسیاری از این موانع داخلی هستند و در شرایط و مفاد عقد قراردادهای نفتی نیز پدیدار شده اند و باعث کاهش سرمایه گذاری خارجی شده اند.

برای حل این مشکلات و کمک به پیشبرد و توسعه صنعت نفت و گاز و اقتصاد کلان کشور باید به بررسی ماهیت نفت خام و گاز، گذشته تاریخی و پایه گذاری و ملی شدن صنعت نفت کشور، جایگاه ایران در بازار نفت و گاز جهان و بازار و سازمان اوپک، سرمایه گذاری ها و قراردادهای نفتی قبل و بعد از انقلاب اسلامی، بررسی مفهوم سرمایه گذاری و انواع آن و نظریه ها و تئوری های سرمایه گذاری در علم اقتصاد کلان، بررسی و اهمیت سرمایه گذاری در صنعت نفت و گاز، تعریف و توضیح برخی از اصطلاحات مورد استفاده در قراردادهای نفتی، بررسی الزامات جذب سرمایه و منابع مالی خارجی در صنعت نفت و گاز کشور، بررسی سرمایه گذاری خارجی در صنعت

نفت و گاز کشور و مزیت‌ها و اهمیت آن، بررسی فاکتورها و عوامل مؤثر برای سرمایه‌گذاران خارجی برای سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز کشور، بررسی مزیت‌های صنعت نفت و گاز برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، بررسی فاکتورها و پارامترهای مورد توجه ایران در انتخاب روش‌های تامین مالی و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در صنعت نفت و گاز کشور، بررسی انواع روش‌های داخلی و خارجی تامین سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز کشور و مزایا و معایب این روش‌ها، بررسی قوانین مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی در ایران و صنعت نفت و گاز کشور و مزایا و محدودیت‌های آن بررسی نهادها و سازمان‌های مرتبط در امر سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز و وظایف آنها، نحوه شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و گاز کشور و مراحل صدور مجوز سرمایه‌گذاری خارجی بپردازیم.

از آنجا که جمهوری اسلامی ایران در راستای برنامه‌های توسعه سند چشم‌انداز به دنبال توسعه متوازن همه بخش‌های کشور است و برای عملیات توسعه و بهره‌برداری در صنعت نفت و گاز، منابع مالی داخلی که فوی لازم برای انجام پروژه‌های صنعت نفت را ندارند، لذا مجبور هستیم از منابع مالی خارجی و داخلی در این راستا کمک بگیریم. با توجه به اینکه عده‌ای از کارشناسان خواستار توجه به سرمایه‌های داخلی برای پیشبرد پروژه‌های صنعت نفت هستند و عده‌ای خواستار توجه بیشتر به سرمایه‌ها و منابع مالی خارجی، عده‌ای خواستار توجه به سرمایه‌گذاری در بخش بالادست صنعت نفت هستند و عده‌ای توجه به سرمایه‌گذاری در بخش پایین‌دست و جلوگیری از خام فروشی نفت هستند، همچنین عده‌ای از کارشناسان معتقد به ایجاد پروژه‌ها و طرح‌های صنعت نفت و گاز کشور به شرکت‌های پیمانکاری داخلی هستند و عده‌ای معتقد به شرکت‌های خارجی، و عده‌ای خواهان جذب سرمایه و اجرای پروژه‌ها در میادین مستقل نفت و گاز داخلی هستند و عده‌ای دیگر اجرای پروژه‌های میادین مشترک مرزی با همسایگان هستند از این رو لازم است در ابتدا اهمیت موارد زیر بررسی و تعیین تکلیف شود:

✓ تعیین اولویت سرمایه‌گذاری و روش تامین مالی پروژه‌ها از منابع مالی داخلی و یا خارجی.

- ✓ تعیین اولویت بخش بالادست یا میان دست و یا پایین دست صنعت نفت را برای جذب سرمایه ها و پیشبرد طرح ها و پروژه ها.
- ✓ تعیین اولویت و اهمیت واگذاری و اجرای پروژه های صنعت نفت و گاز به شرکت های پیمانکاری داخلی و یا خارجی.
- ✓ تعیین اولویت اجرا و توسعه و بهره برداری از میادین مستقل نفت و گاز داخلی و یا میادین مشترک مرزی.
- ✓ تعیین مسائل جنبی سرمایه گذاری در صنعت نفت و گاز کشور و همچنین انواع روش های داخلی یا خارجی جذب منابع مالی، مزیت ها و معایب این روش ها، موانع و محدودیت های ساختاری و قانونی و اقتصادی کشور در راه جذب منابع مالی خارجی.